

Statlig refusjon av utgifter til kommunale barneverntiltak for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger m.fl.

Rundskriv Q-05/2015

Rundskriv | Dato: 02.06.2015

Dette rundskrivet erstatter rundskriv Q-05/2004
fra og med 1.4.2015.

1. Innledning

Staten refunderer deler av utgiftene til kommunale
barneverntiltak for enslige mindreårige asylsøkere og
flyktninger m.fl.1 Utgiftene refunderes etterskuddsvis etter

Barne-, likestillings-
og
inkluderingsdepartem
entet

søknad fra kommunen. Søknad om refusjon behandles av Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat).

Refusjonsordningen skal forvaltes i henhold til kapittel 6 Forvaltning av tilskuddsordninger, i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Tilskuddet bevilges årlig i statsbudsjettet.

2. Mål for ordningen

Målet med den statlige refusjonsordningen er å bidra til:

- At enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger m.fl.² som har behov for tiltak etter barnevernloven, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, og gis trygge oppvekstvilkår.
- Rask bosetting av enslige mindreårige flyktninger.

Alle landets kommuner omfattes av refusjonsordningen.

Ordningen gjelder når kommunen etter en konkret og individuell vurdering iverksetter barneverntiltak for det enkelte barn, jf. barnevernloven § 3-4, andre ledd.

3. Kriterier for måloppnåelse

Kommuner skal ved søknad om refusjon sende inn et søknadsskjema per barn det søkes refusjon for. I skjemaet skal nødvendige opplysninger fremgå for at tilskuddsforvalter skal kunne vurdere om søknaden er i tråd med intensjonen

med refusjonsordningen, jf. punkt 2.

4. Barn som omfattes av refusjonsordningen

Refusjonsordningen omfatter utenlandske barn som oppholder seg i Norge uten foreldre eller andre foresatte.

Dette kan være enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger (med flyktninger menes her enslige mindreårige med oppholdstillatelse), barn som har vært utsatt for menneskehandel/barn som er antatte ofre for menneskehandel, barn som etterlates av foreldrene i Norge, og barn som blir alene etter foreldrenes død.

Ordningen gjelder ikke for barn som bor eller har bodd sammen med sine foreldre i en kommune etter bosetting. Når foreldre til enslige mindreårige ankommer Norge, slik at barna ikke lenger er enslige mindreårige, omfattes ikke barnet lenger av refusjonsordningen. Det kan likevel søkes om refusjon i en overgangsfase frem til barna ev. flytter sammen med sine foreldre.

Ordningen gjelder også ved omsorgsovertakelse av barn i asylmottak som oppholder seg i Norge sammen med sine foreldre eller andre med foreldreansvar, når det fattes vedtak etter § 4-8 annet og tredje ledd og § 4-12 i barnevernloven (bvl.). Dette gjelder likevel ikke barn av enslige mindreårige

personer eller barn av reflektanter (mulige ofre for menneskehandel).

1 Se nærmere beskrivelse av målgruppe i punkt 4 i rundskrivet.

2 Se nærmere beskrivelse av målgruppe i punkt 4 i rundskrivet.

Det ytes refusjon frem til barnet fyller 20 år.

Det er den alder som er oppgitt ved registrering som asylsøker som skal legges til grunn inntil vedtak fra Utlendingsdirektoratet (UDI) foreligger. I sitt vedtak vil UDI ta stilling til søkerens identitet, herunder alder, og denne skal legges til grunn fra vedtaksdato.

5. Barneverntiltak som kvalifiserer til refusjon

Refusjonsordningen gjelder for barneverntiltak etter barnevernloven §§ 4-4, 4-6, 4-8 og 4-12.

Det gis ikke refusjon for kommunale utgifter når barn plasseres i barneverntiltak som staten bærer utgiftene til. For barn som plasseres i slike tiltak, betaler kommunene en fastsatt egenandel per barn.

Bo- og omsorgstiltak kan også kjøpes av private tilbydere, dersom det innebærer at kommunen kan bosette raskere i gode, tilpassede omsorgstilbud.

Vedtaket må være fattet før barnet fyller 18 år.

6. Utgifter som inngår i refusjonsordningen

Refusjonsordningen dekker utgifter til tiltak som fremgår i punkt 5. Oppgave- og finansieringsansvaret mellom stat og kommune slik det er definert i rundskriv Q-06/2007 gjelder også for barn omfattet av refusjonsordningen. Det er gjort særlige avklaringer vedrørende noen utgiftstyper. Disse fremgår nedenfor.

Refusjonsordningen gjelder kommunens nettoutgifter. Det vil si at dersom kommunen får dekket utgifter på andre måter, skal dette trekkes fra i søknaden om refusjon. Dette gjelder for eksempel refusjon fra NAV knyttet til ansatte i bo- og omsorgstiltakene. Det er rimelig at kommunen ved beregning av refusjon tar hensyn til at barnetrygden og bidragsforskuddet skal være et tilskudd til løpende underhold. Dersom det blir utbetalt barnetrygd og eventuelle bidragsforskudd for vedkommende enslige mindreårige, skal kommunene trekke disse beløpene fra refusjonskravet. Det vises for øvrig til kommunenes momskompensasjonsordning. Den kompenserte merverdiavgiften skal ikke trekkes fra grunnlaget for refusjon av kommunenes barnevernutgifter for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger.

Utgifter som kan refunderes:

- Lønn til leder og miljøpersonalet i botiltak
- Lønn i forbindelse med etablering av nytt botiltak, dvs. før den første enslige mindreårige flytter inn i botiltaket. I denne forberedelsesfasen dekkes lønnsutgifter inntil tre måneder for leder og én måned for ansatte.
- Løpende driftsutgifter til botiltaket som telefon, strøm og TV-lisens, forsikring og kommunale avgifter
- veiledning av fosterforeldre og ansatte i botiltaket
- utgifter til livsopphold
- andre nødvendige tiltak for støtte og oppfølging begrunnet i den enkelte enslige mindreåriges særskilte behov
- leksehjelp
- husleie og/eller renter på lån for bolig (dekkes ikke for fosterhjem)
- Løpende driftsutgifter til botiltakets bil, som bensin, årsavgift og forsikring
- innkjøp av bil for tiltak hvis innkjøpsutgifter fordeles over flere år gjennom avskrivning eller leasingutgift for bil
- Lønn til tilsynsperson for fosterhjem

Utgifter som ikke kan refunderes:

- administrative utgifter³ og administrative stillinger lokalisert i og utenfor botiltaket

- kjøp av bolig eller tilpasning av bolig
- møbler eller annet inventar og utstyr til boligen
- kjøp av bil
- større engangsutgifter; innkjøp av personlig utstyr til bruk i forbindelse med sports- og fritidsaktiviteter, som sykkel, ski, datautstyr mm., sertifikat osv.4
- utgifter i forbindelse med skole/utdanning, inkludert utgifter i tilknytning til opphold ved folkehøgskole
- helsetjenester
- reiser til hjemlandet eller andre land
- lønn til verge for fosterhjem
- tolk
- utgifter til reise/opphold for besøkende til barnet
- ekstrautgifter iht. ansvars- og betalingsrundskrivet Q-06/2007
- kurs og veiledning for ansatte i barneverntjenesten

7. Kommunal egenandel

Ved søknad om refusjon skal kommunen trekke fra en fastsatt egenandel. Beløpet på egenandelen fastsettes i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets (BLD) årlige brev om satser for kommunenes egenbetaling for barn i barneverntiltak.

Det utbetales refusjon for en andel av utgiftene som overstiger egenandelen. Andelen er fastsatt i Stortinget.

8. Søknadsprosess for søknad om refusjon

Etter fullmakt fra BLD er det Bufetat som behandler søknader fra og utbetaler refusjon til kommunene. Kommunen skal søke om refusjon per barn ved å fylle ut et søknadsskjema fastsatt av Bufetat. Det er utarbeidet en veileder for utfylling av søknadsskjemaet.

For barn som er plassert i bofelleskap kan kommunen fordele utgiftene til bofelleskapet per barn i bofelleskapet. For andre bo- og omsorgstiltak skal utgiftene til tiltaket spesifiseres for det enkelte barn. Eventuelle utgifter til støtte- og oppfølgingstiltak skal også spesifiseres for det enkelte barn, uavhengig av type bo- og omsorgstiltak.

For utgifter som har påløpt f.o.m. 1.4.2015 må det søkes om refusjon senest innen 18 måneder etter at utgiftene har påløpt. For utgifter påløpt før 1.4.2015, er fristen for å søke refusjon 3 år etter at utgiftene har påløpt.

Dersom Bufetat vurderer at vilkårene for utbetaling av refusjon ikke er til stede skal Bufetat sende søknaden i retur for retting. Det fattes ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og det er derfor ikke klageadgang på Bufetats utbetaling av refusjoner.

Spørsmål om ordningen og rundskrivet bes rettet til Bufetat.

3 Med administrative utgifter menes kostnader, vesentlig lønn og kontorhold, i tilknytning til økonomiavdeling, administrasjon (sentralbord, sekretærer m.m.), stab og ledelse. Dersom det, i et bofelleskap, er behov for et kontor til de ansatte i tiltaket, antas det at dette dekkes som en del av de totale utgiftene til husleie på dette tiltaket.

4 Her vises det til punkt 11 i rundskrivet

9. Kontroll

Kommunerevisor skal utføre en kontroll av hver enkelt søknad i henhold til kontrollhandlinger fastsatt av Bufetat i eget skriv.

Kommunerevisors oppdrag utføres i samsvar med ISRS 4400 – Avtalte kontrollhandlinger.

Bufetat og Riksrevisjonen har adgang til å iverksette kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf.

Bevilgningsreglementets § 10, 2. ledd og Riksrevisjonsloven § 12, 3. ledd.

Fylkesmannen skal føre tilsyn med lovligheten av kommunens oppfyllelse av plikter etter barnevernloven, jf. bvl. § 2-3b.

10. Evaluering

Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet har ansvar

for at tilskuddsordningen blir evaluert, i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten.

11. Andre statlige finansieringsordninger

I tillegg til ordningen med statsrefusjon for utgifter til kommunale barneverntiltak for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, gir staten ulike tilskudd til kommunene til blant annet dekning av utgifter i forbindelse med bosetting av enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Disse forvaltes av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Husbanken og Utdanningsdirektoratet. Det vises til www.imdi.no, www.husbanken.no og www.udir.no for mer informasjon om de aktuelle tilskuddsordningene.